

بسم الله الرحمن الرحيم

نیکی، صلۀ رحمی و ادب!

(ترجمه)

«عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَحَبَّ عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ فَقَالَ: إِنِّي أَحِبُّ فَلَانًا فَأَحِبَّهُ، قَالَ فَيُحِبُّهُ جِبْرِيلُ ثُمَّ يُنَادِي فِي السَّمَاءِ فَيَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فَلَانًا فَأَحِبُّوهُ فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ قَالَ ثُمَّ يُوضَعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي الْأَرْضِ، وَإِذَا أَبْغَضَ عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ فَيَقُولُ إِنِّي أَبْغَضُ فَلَانًا فَأَبْغِضُوهُ قَالَ فَيَبْغِضُهُ جِبْرِيلُ ثُمَّ يُنَادِي فِي أَهْلِ السَّمَاءِ إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ فَلَانًا فَأَبْغِضُوهُ قَالَ فَيَبْغِضُونَهُ ثُمَّ تُوضَعُ لَهُ الْبَغْضَاءُ فِي الْأَرْضِ» (رواه مسلم)

ترجمه: از ابو هریره (رضی الله تعالی عنه) روایت است که رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمود: هر زمانی که الله (سبحانه و تعالی) بنده‌ای را دوست بدارد، جبرئیل (علیه السلام) را خواسته برایش می‌گوید: من فلان بنده خود را دوست دارم، تو نیز او را دوست بدار. رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمود: جبرئیل او را دوست داشته بعداً در آسمان صدا زده و می‌گوید: الله (سبحانه و تعالی) فلان بنده خود را دوست دارد، شما هم او را دوست بدارید، اهل آسمان او را دوست می‌گیرند، فرمود: بعداً قبولی آن شخص به دوستی، در زمین گذاشته می‌شود؛ هم‌چنان وقتی که الله (سبحانه و تعالی) بنده‌ای را بد ببیند، برای جبرئیل (علیه السلام) می‌گوید: فلان بنده‌ام بدم می‌آید، تو او را نیز بد ببین، فرمود: جبرئیل او را بد دیده و بر اهل آسمان ندا نموده می‌گوید: الله (سبحانه و تعالی) فلان بنده‌اش را خوش ندارد، شما نیز او را نپسندید، بعداً این ناپسندی در زمین نیز گذاشته می‌شود.

شرح حدیث

علماء گفته‌اند: محبت الله سبحانه و تعالی با بنده‌اش، اراده‌ خیر و نیکی، هدایت، دادن نعمت و نزول رحمت به او می‌باشد. بد دیدن الله سبحانه و تعالی بنده را اراده‌ عذاب، بدبختی و امثال آن برای بنده می‌باشد؛ هم‌چنان دوستی جبرئیل و ملائک دو احتمال دارد:

اول: این که مغفرت خواستن، دعا و ثنای آن‌ها برای شخص می‌باشد.

دوم: محبت آن‌ها، شهرت یافتن در بین مردم می‌باشد، که آن غالباً میلان قلب و علاقه‌مندی مردم به ملاقات آن می‌باشد.

ابن قیم رحمه الله علیه گفته است: «دوستی الله سبحانه و تعالی به سبب امور متعدد حاصل می‌گردد که برخی از آن‌ها قرار ذیل اند.

1- تلاوت قرآن کریم با تدبر و فهم معنی آن و آن چه از آن بدست می‌آید.

2- نزدیکی با الله سبحانه و تعالی ذریعۀ نوافل بعد از پابندی به فرایض؛ زیرا نوافل انسان را بعد از محبت به درجۀ محبوبیت می‌رساند.

3- ذکر دوامدار الله سبحانه و تعالی در هر حال، با زبان، قلب و در حال عامل بودن به آن؛ پس دریافت مقدار محبت وابسته به مقدار ذکر است (هر قدر ذکر بیشتر باشد؛ به همان اندازه محبت بیشتر می‌گردد).

4- ایثار محبت با دوستان در وقت غلبۀ خواهشات نفسانی (زمانی که خواهشات نفس انسان را از اظهار محبت با دوستان ممانعت نماید).

5- مشاهده و یاد نمودن نیکی، احسان، نعمت‌ها، نعمت‌های ظاهری و باطنی که الله متعال نصیب بنده نموده است، همه این‌ها انسان را به سوی محبت سوق می‌دهد.

6- تواضع و انکسار قلب به طور کلی به نزد الله سبحانه و تعالی که این از همه جالب‌تر به نظر می‌خورد.

7- هم‌نشینی با دوستان صادق و بهره‌گرفتن از خوبی‌های کلام‌شان.

دوستان گرامی! در قرآن کریم و احادیث پیامبر صلی الله علیه وسلم اسباب متعددی برای محبت الله متعال با بنده‌اش وارد گردیده؛ مانند: تقوی، توکل، صبر، عدل، توبه، پیروی، نوافل و غیره. هم‌چنان محبت الله سبحانه و تعالی با بنده‌اش علامات و نتایج دارد که برخی از آن‌ها قرار ذیل اند: توفیق یافتن، استجابت دعای بنده و قبولی او که در زمین گذاشته می‌شود؛ اما معنی دوست داشتن الله سبحانه و تعالی این است که گناهان ما را مغفرت نماید.

بار الها! دوستی خود و دوستی دوستان و دوستی کسانی را که ما را به دوستی‌ات نزدیک گرداند، نصیب گردان!